

Psalm 25

Lezen: Psalm 25

Als je Psalm 25 in één keer leest, zit je na afloop waarschijnlijk met één grote vraag: Waar wil de schrijver – dat is David – in vredesnaam heen met deze psalm? Het is een gebed, dat is duidelijk. Maar wel een enigszins chaotisch gebed qua opbouw. Het is niet een gedicht dat je zo even wegleest. Er zit ook niet één lopende lijn in, maar er zijn een paar dingen die door elkaar heen lopen en die ook steeds terugkomen. Wat dat betreft is het als gebed toch ook wel weer herkenbaar voor mij persoonlijk. Want het valt mij op dat mijn gebeden ook vaak nogal chaotisch zijn. Vaak ook van alles wat door elkaar heen loopt, waardoor vaak bepaalde dingen herhaald worden. En daarin zal ik vast niet de enige zijn. Maar ik weet ook niet zeker of ik de opbouw van deze psalm hiermee moet vergelijken – het is per slot wel een mooi uitgeschreven lied – maar David heeft deze psalm ook niet bepaald onder rustige omstandigheden geschreven. Het is mij niet helemaal duidelijk wanneer dit was: als je de psalm leest, kan het zowel tijdens de vlucht voor Saul zijn, de vlucht voor Absalom kan ook nog, zelfs de tijd direct na de zonde met Batseba zou nog kunnen.

In het kort zijn er een paar dingen die steeds terugkomen en daarmee is de structuur van deze psalm misschien nog niet eens zo chaotisch als dat ie op het eerste gezicht lijkt:

- **Hoop, vertrouwen en verlangen** (verzen 1, 2, 5, 15, 20b, 21), dit wordt steeds op gezette momenten weer benadrukt door David, hij kan zich enorm zorgen maken, dat zie je in deze psalm ook – en geef hem eens ongelijk – maar hij grijpt steeds weer even terug naar zijn basis: zijn hoop en vertrouwen op God.
- **Bij God moet je het zoeken** (verzen 3, 8-10, 12-14), dit wordt in totaal drie keer naar voren gebracht in de psalm. De verzen die ik onder deze categorie heb ingedeeld, hebben iets gemeen, namelijk dat ze in de feitelijke schrijfstijl zijn geschreven. Ik herken in elk van de drie blokjes een beroep op een belofte van God, of op Zijn verbond. Vers 3 bekrachtigt de bede van vers 2, de verzen 8 t/m 10 onderbouwen de bede van vers 7 en de verzen 12 t/m 14 gaan voort op vers 11. Was het je al niet opgevallen dat vers 11 er een beetje verdwaald tussen lijkt te staan? In de NBV staat dit vers zelfs helemaal apart tussen twee witregels. Toen ik deze psalm eerst las, begreep ik niet waarom vers 11 daar zomaar tussen stond. Het gaat in dat gedeelte van de psalm steeds over de goedheid en liefde van de Heer en dan komt daar heel snel tussendoor ineens de vraag om vergeving voor zonden. Echter, als je deze psalm dus in blokjes bekijkt, is er wel degelijk een soort logica in te herkennen.
- **Bede om Gods wil te leren** (verzen 4, 5), David spreekt deze bede uit nadat hij heeft beleden dat hij op God hoopt. David wil daarom God volgen, ook door Zijn wil te doen.
- **Bede om vergeving van zonden** (verzen 6-7, 11, 18), drie keer spreekt David hier heel direct over zijn zonden. In de NBG51 en de Statenvertaling worden ook de woorden 'ongerechtigheid' en 'overtredingen' gebruikt. Merkwaardig is hierbij vers 7. Hier spreekt David heel specifiek over zijn jeugdzonden. Even merkwaardig is dat de NGB51 en de Statenvertaling juist bij dit vers het woord 'overtredingen' gebruikt. Bij de verzen 11 en 18 staat er 'ongerechtigheid' of 'zonden'. Zou het hier over heel andere dingen gaan? Dat is een vraag waar ik zelf ook nog niet over uit ben, dus dat is gelijk een leuke vraag voor de groepjes dadelijk!

- **Uiting van angst en bede om verlossing van vijanden** (verzen 2, 16, 17, 19, 20), David heeft in zijn leven meerdere vijanden gehad. Ik noemde net al Saul en Absalom, dat waren zo'n beetje de meest directe vijanden die hij had. David heeft deze psalm heel goed geschreven kunnen hebben toen hij op de vlucht was voor Saul. De angst spettert er in deze psalm vanaf. En toch grijpt hij steeds weer terug op zijn vertrouwen, die verzen volgen er telkens weer direct op.

Nu zijn we min of meer de hele psalm langsgelopen en hebben we wat meer zicht op de manier waarop deze geschreven is... Of toch niet? Nee, er is nog één vers over, dat bungelt wat buiten boord lijkt het wel. Vers 22: „*God, verlos Israël, verlos het van al zijn angsten.*” Of zoals deze in de NBG51 en de Statenvertaling luidt: „*O God, verlos Israël uit al zijn benauwdheden.*” Een vreemd vers. De hele psalm gaat het over David en gebruikt David ik en mij en mijn. En het laatste vers is een bede voor het volk Israël. Bidt David hier als koning voor zijn volk? Een mogelijke verklaring die veel gebruikt wordt, is dat vers 22 er later bij is geschreven door iemand anders dan David, want deze psalm werd in de tijd van de Bijbel al gebruikt door zowel Joden als Christenen en met dit vers kon de psalm op het land Israël worden betrokken, of op alle mensen die geloven in deze God. Ikzelf vind deze verklaring, althans het argument, vrij zwak. De hele psalm kun je op je eigen leven toepassen, wat ook duidelijk de essentie van deze psalm is, zoals David hem schreef toen hij het moeilijk had, en als dat niet zo was, dan verhelp je dat niet door er een vers aan toe te voegen. Dat het vers desondanks toch later is toegevoegd, vermoedelijk door een ander, is te verklaren aan de hand van het feit dat Psalm 25 een zogenaamde alfabet-psalm is. Dit was een dichtstijl die in die tijd vaker werd gebruikt. Hierbij begon elke regel of elk vers met een volgende letter van het Hebreeuwse alfabet. Dit Hebreeuwse alfabet heeft 22 letters. Je zou dit kunnen vergelijken met het Wilhelmus, dat zó gedicht werd dat de beginletters van de coupletten samen de naam WILLEM VAN NASSOV (Nassou met Romeinse U) vormen. In Psalm 25 is echter ergens één letter overgeslagen, waardoor we op eenentwintig verzen uitkomen. Het laatste vers, vers 22 valt buiten het alfabet-gedicht en is daarom waarschijnlijk later toegevoegd.

Verder is het opvallend om te zien dat meerdere gebeden van David van deze aard waren.

Lezen: Psalm 86

Het viel je zojuist vast op dat deze psalm grotendeels parallel loopt aan Psalm 25. Hij is niet helemaal hetzelfde, de nadruk ligt in deze psalm veel meer op de angst voor de vijanden en deze psalm klinkt nog paniekeriger, om het zo te zeggen. Het enige uit Psalm 25 dat je niet in Psalm 86 ziet, is de bede om vergeving van zonden, althans niet in directe zin. Wel zien we in deze psalm de rest van dezelfde dingen als in Psalm 25 steeds terugkomen, namelijk de hoop en het vertrouwen op God, de bede om Gods wil te leren en natuurlijk in deze psalm heel duidelijk de angst voor zijn vijanden en de bede om verlossing hiervan. Wat we in deze psalm verder nog zien, is lofprijzing, in meerdere verzen, maar het duidelijkst in vers 12. Er zijn nog meer verschillen te vinden, met name de schrijfstijl, maar het gaat mij juist om de grote inhoudelijke parallelliteit van deze beide psalmen en dat Psalm 25 niet een alleenstaande psalm is, maar dat David veel van dit soort gebeden bad.

Terug naar Psalm 25. Wat kunnen wij nou leren van deze psalm? Allereerst kunnen wij leren dat we, als we het moeilijk hebben, altijd kunnen terugvallen op ons vertrouwen in de Heer. Vertrouw Hem dan ook. Bid Hem om dat vertrouwen. David bidt specifiek vanuit een situatie waarin hij belaagd wordt door vijanden. Wij hebben gelukkig geen directe aardse vijanden die ons dood willen hebben. Hoop ik, tenminste? Maar wij zitten zelf vast wel eens in een moeilijke situatie, waarin we dergelijke angstgebeden naar boven sturen. Wie op God vertrouwt, zal niet beschaamd staan, leert Psalm 25 ons. Beschaamd staat hier vooral voor geestelijke pijn. Beschaamd worden zij die de Heer verachten. Vroeg of laat ervaren zij een leegte, een helse leegte. Een leegte waar God niet is. Maar God zal er zijn voor wie op hem hopen. Psalm 25 en ook Psalm 86 zijn daarom bij uitstek psalmen voor bijvoorbeeld situaties waarin er lacherig wordt gedaan over je geloof, of nog erger, wanneer je gepest wordt op school of op je werk, ik hoop niet dat iemand hier zich in zo'n situatie bevindt. Maar behalve vertrouwen om op terug te vallen, moeten we wel in Gods voetsporen blijven lopen. Bid daarom dat Hij je de weg wijst, Zijn Weg, met twee hoofdletters. Alleen dan blijf je in de nabijheid van God. Belijd ook de fouten die je maakt. Fouten in alle soorten en maten. Iedereen heeft typische jeugdzonden, of heeft ze gehad, net als David. Wij zitten allemaal nog in onze jeugd, dus wij kunnen heel goed aanvoelen waar David het allemaal over kan hebben. Maar ook de zonden van alledag, de fouten die je vandaag weer hebt gemaakt en die je misschien steeds weer maakt. Vraag God om vergeving en blijf Zijn Weg volgen. Houd je oog gericht op de Heer, zoals David in vers 15 ook doet. Hij zal je voeten bevrijden uit het net. Vrij vertaald: Als je echt in nauwe verbondenheid met God leeft, zul je de zonde vanzelf laten. Dan kun je zeggen waarmee David in vers 21 besluit: Onschuld en oprechtheid mogen mij bewaren, op U is mijn hoop gevestigd. Nou, als dat niet het beste wapen tegen de vijand is, wie of wat dat ook mag zijn?

Daarom wil ik besluiten met een bekende zegen die eigenlijk alles wat zojuist de revue is gepasseerd, omvat:

De Heer zal voor je uit gaan,
als een licht op jouw pad door het leven.

De Heer zal naast je zijn,
jou beschermend met zijn arm.

De Heer zal achter je zijn,
wanneer gevaar in de rug je bedreigt.

De Heer zal onder je zijn,
om je op te vangen, als je mocht vallen,
en je uit de valstrik te bevrijden.

De Heer zal binnenin je zijn,
om je te troosten als je verdrietig bent.

De Heer zal rondom je zijn,
als een schild, een beschutting.

De Heer zal ook boven je zijn,
om je te zegenen.

Zo zegent God ons onderweg. Net zoals Hij David gezegend heeft.

Vragen

1. Lees de verzen 6 en 7 van Psalm 25. Waarom zou David beginnen over jeugdzonden? Is dat nou belangrijk op zo'n moment?

2. (De beloofde vraag die nogal samenhangt met vraag 1)

In de NBG51 en de Statenvertaling worden er heel verschillende woorden gebruikt in vers 7 en in de verzen 11 en 18. In vers 7 wordt gesproken over overtredingen, maar in de verzen 11 en 18 over zonde en ongerechtigheid. Dat zijn heel verschillende woorden. Zou het hier ook over verschillende dingen gaan?

3a. Psalm 25 is een psalm waar we heel veel uit kunnen leren. David zegt veel óver God in deze psalm, maar hij leert ons ook hoe belangrijk vergeving van zonden, het volgen van Gods wegen en vertrouwen op God voor ons is in het dagelijks leven. In de inleiding werd een vergelijking getrokken met Psalm 86. Deze psalm loopt, ondanks dat er natuurlijk nog zat verschillen zijn, toch redelijk parallel met Psalm 25. David heeft veel gebeden gedicht en ook veel andere psalmen. Zoek bij elk van de onderstaande onderwerpen nog een andere psalm van David.

- Hoop, vertrouwen en verlangen op/naar de Heer
- Het volgen van Gods wegen
- Schuld en/of Vergeving van zonden
- Angst
- Vijanden van God die beschaamd staan

3b. Waar ligt in elk van de gekozen psalmen de nadruk op? Kun je in die psalmen ook Psalm 25 weer terugvinden?

4. Heeft iemand in je groepje zelf nog vragen of misschien opmerkingen bij Psalm 25? Bespreek deze dan ook in je groepje en na de pauze kunnen deze ook in de grote groep nog kort besproken worden!

5. Bedenk een gebedspunt.

6. Ga naar het keukentje om koffie of thee te drinken.